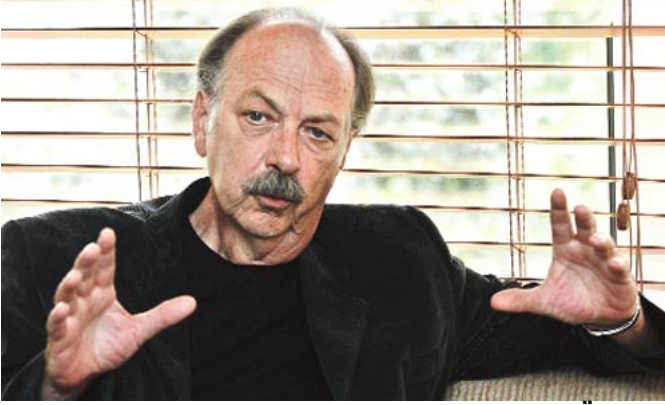

AMERİKALI TARİHÇİ PROF. DR. HEATH LOWRY: "BALKANLAR'DA OSMANLI İZLERİ SİLİNİYOR ANCAK İSTANBUL'DA BİZANS İZLERİ KORUNUYOR"

Amerika Birleşik Devletleri'nin Princeton Üniversitesi'nde Osmanlı ve modern Türk tarihi araştırmalarıyla bilinen ünlü tarihçi Prof. Dr. Heath Lowry, Osmanlı'nın "kalıcıyız" mesajını vermek için Balkanlar'da yüzlerce köprü, han, cami, kervansaray yaptırdığını, günümüzde bu eserlerin milliyetçi akımlar sebebiyle yok edildiğini fakat İstanbul'da Türklerin Bizans eserlerini 550 yıldır muhafaza ettiğini söyledi.

Uludağ Üniversitesi'nde "**Balkanlar'daki ilk Osmanlı faaliyetleri**" konulu Türkçe bir konferans veren Prof. Dr. Lowry, son yıllarda Balkan ülkelerinde yaptığı araştırmalarda elde ettiği belgeleri anlattı. Daha önce birçok defa araştırma yapmak üzere Bursa'ya geldiğini ve artık kendini Bursalı gibi hissettiğini belirten Prof. Dr. Lowry, Osmanlı'nın Anadolu'nun dörtte üçüne hakim olmadan Balkanlar'da zaten imparatorluk kurduğuna dikkat çekti. Bu durumu Osmanlı tarihi açısından çok önemli gördüğünü belirten Lowry, "

Devletin temellerinin en önemli unsur olduğuna dikkat etmek lazım. Çünkü eğer benim ileri sürmeye çalıştığım tez doğruysa, yani bu devletin temellerine de bakmak lazımsa o zaman bu temelleri Balkanlar'da bulacağız. Osmanlılar 1326'da Bursa'yı alarak başladılar ama hemen sonra Balkanlar'a yayıldılar. Ben de bundan yola çıkarak Meriç'ten Adriyatik Denizi'ne kadar araştırmaya karar verdim. 5 senede 12 kez Batı Trakya ve Doğu Makedonya'ya gittim. Gördüm ki, 1288'de Balıkesir'de doğan ve Vardar Yenice'de ölen Gazi Evrenos her yere kervansaray yaptırmış ve damgasını vurmuş. Şimdi ayakta kalan yapılardan ve onun aile şeceresinden bir şeyler öğrenmeye çalışıyoruz. Bugün Bursa'da bile 17-18. kuşaktan Evrenosoğulları yaşıyor. Onların dedeleri de mübadele sırasında aileye ait bazı belgeleri ve eşyaları Topkapı Sarayı Müzesi'ne teslim etmiş. Şimdi ben bunları da araştıracağım

" diye konuştu.

Osmanlıların gittikleri her yere han, kervansaray, cami gibi halka hizmet amaçlı tesisler yaparak, "Biz buraya geçici olarak gelmedik, kalıcıyız" şeklinde mesaj verdiğini savunan Prof. Dr. Lowry, ne yazık ki o dönemden sonra Balkanlar'da çeşitli milliyetçilik akımları nedeniyle Osmanlı'nın

bıraktığı izlerin birçok yerlerde silindiğini kaydetti. Lowry, "Bu da enteresan bir konu. Şimdi Türkiye'ye, İstanbul'a gelen turistler, Bizans eserlerini görüyorlar, oysa İstanbul 550 yıldan beri Türklerin elinde, Türk şehri, ama bunların hepsini korumuşlar. Camiye çevirerek cami olarak korumuş ama korumuş. Kariye Camii, bir Ayasofya var mesela. Maalesef Balkanlar'da bazı yerlerde böyle şey görmüyoruz. Osmanlıların Balkanlar'da kurduğu şehirleri tespit etmekte bile güçlük çekiyoruz çünkü gerçekten fiziki kalıntıları dahi kalmamış." dedi. 1983-1993 yılları arasında Washington'da Türk Etütleri Enstitüsü'nü de kuran Prof. Dr. Heath Lowry'nin, "

Trabzon Şehrinin İslamlaşması ve Türkleşmesi

" "

15. Yüzyılda Osmanlı Gerçekleri: Ege'de Limni Adası'ndaki Hristiyan Köylülerin Hayatı

" "

Erken Dönem Osmanlı Devleti'nin Yapısı

" "

Seyyahların Gözü ile Bursa

" adlı kitapları bulunuyor. Konferansın ardından UÜ Rektörü Mete Cengiz, Lowry'ye teşekkür ederek İznik Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin geleneksel desenlerle süslediği bir çini tabak armağan etti.

AHMET KASIM TOKER BURSA (İHA)